

GLOBAL

FN-forbundets medlemsblad
NR. 5 JUNI 2011

Med fokus på
flygtninge og flygtningepolitik

REDAKTION:

Henrik Døcker, Torleif Jonasson,
Anne Marie Wium-Andersen og
Jørgen Estrup (ansvarshavende)

FORSIDE:

UN Photo/Tim McKulka

ISSN:

1903-8623

GLOBAL udkommer næste gang:
Ultimo august 2011

Artikler, der er underskrevet med navn, er ikke nødvendigvis udtryk for FN-forbundets holdning.

FN-forbundet blev dannet i 1970, da Den Danske FN-forening blev sammensluttet med Dansk Samråd for de Forenede Nationer og Een Verden.

Forbundets rødder går dog helt tilbage til Foreningen til Danmarks Neutralisering, der blev stiftet af den danske modtager af Nobels Fredspris, Frederik Bajer, i 1882.

GLOBAL's rødder kan føres tilbage til 1885 til Dansk Fredsforenings skrift *Freden*. Siden 1892 er bladet jævnlige udkommet. Formatet og navnet er skiftet, fra *Fredsbladet* til *FN-orientering* til *FN-bladet til FN-forbundets Nyhedsbrev*. Men ambitionen har altid været den samme: at udgive et skrift til støtte for en bedre verden, for mellemfolkelig fred og forståelse.

FN-forbundet er en medlemsorganisation, uafhængig af FN, der har til formål at styrke interessen for FN og forståelsen for nationernes gensidige afhængighed og fælles ansvar.

Du kan vise din støtte til vores arbejde ved at blive medlem af FN-forbundet. Se mere på vores hjemmeside www.fnforbundet.dk

FN-forbundet
Store Kongensgade 36, 4.th
1264 København K.
Tlf.: 3346 4690
fnforbundet@una.dk

43,7 millioner flygtninge

Danmark er ved at få set sin overholdelse af menneskerettighederne efter i sømmene af FN's Menneskerettighedsråd. Den proces skal alle FN's medlemslande igennem hvert fjerde år. I de over 250 spørgsmål og kommentarer som Danmark har fået i den forbindelse, handler ca. en tredjedel om, hvorvidt Danmark behandler asylsøgere, flygtninge og indvandrere efter de internationalt vedtagne principper.

FN-forbundet opfordrer regeringen til at tage de mange bemærkninger på dette felt dybt alvorligt og som et udtryk for en ægte bekymring for, om Danmark gør det godt nok – om det eksempelvis er acceptabelt og forsvarligt, at Danmark overhører anbefalinger i asylspørgsmål fra FN's flygtningeorganisation UNHCR, selv om vi ikke har det lokalkendskab, som de har.

Henstillinger og advarsler fra UNHCR er ikke retligt bindende, men når Danmark ikke efterkommer dem, kan det ses som udtryk for, at Danmark bevæger sig bort fra FN og de folkeretlige forpligtelser, som Danmark gennem Folketingets beslutninger har påtaget sig. FN's konvention om flygtninge er lige som UNHCR netop fyldt 60 år – Danmark har været med i de 59, og vi var det første land, som forpligtede sig.

UNHCR arbejder (sammen med UNRWA) på at løse verdens mange flygtningeproblemer, og det må mane til eftertanke, at hele 40 millioner i dag lever som flygtninge eller internt fordrevne. Det er historisk et meget højt tal, men desværre ikke et udtryk for, at det er nemmere at blive anerkendt som flygtninge end tidligere. Tværtimod er "de facto" begrebet stort set forsvundet ud af anerkendelsesprocedurerne, i hvert fald i Danmark og det meste af Europa.

Det høje antal flygtninge viser også, at for mange konflikter får lov at udvikle sig, og at for få bliver løst. Som det er belyst ved et markant eksempel i dette temanummer, er konfliktløsning tæt forbundet med løsninger for flygtninge. Princippet i Flygtningekonventionen, som FN-forbundet støtter, er, at enhver flygtning har ret til at vende hjem til det sted, som man er flygtet eller fordrevet fra – uanset om det er Bosnien, Palæstina eller Sudan.

Der er brug for styrket internationalt samarbejde om at løse flygtningespørgsmål, internationalt og regionalt – og det er vigtigt, at den reelle dagsorden er løsninger og ikke forsøg på at undgå at bidrage – herunder økonomisk. EU's samarbejde om asylspørgsmål er et eksempel på nødvendigt regionalt samarbejde. Men at dette ikke altid sikrer hverken den indbyrdes solidaritet eller flygtninges rettigheder, er tilbagesendelserne til Grækenland trods landets asylkaos et eksempel på.

FN-forbundet finder det vigtigt at minde om, og det sker også i bladets artikler, at der bag de politiske kulisser, nationale som internationale, er mennesker af kød og blod og med behov, rettigheder, ønsker og ofte forfærdelige oplevelser i bagagen. Deres fremtid har også vi og vort samfund et medansvar for.

Jørgen Estrup
Landsformand

Indhold

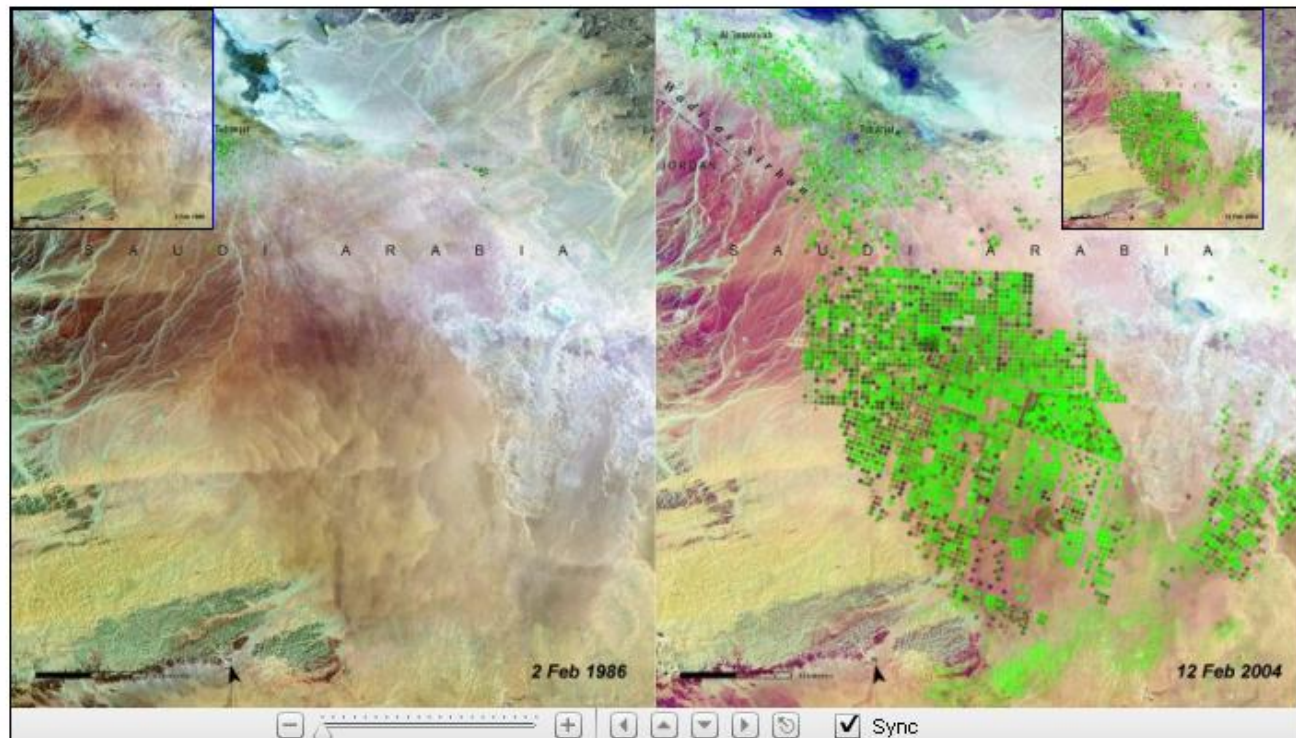
Nyt fra FN-forbundet	SIDE 4
Fattige Sydsudan på vej ind i usikker selvstændighed	SIDE 5
De palæstinensiske flygtninge – en del af en uløst konflikt	SIDE 7
Til (flygtninge)børns bedste?	SIDE 9
De forsvundne de facto-flygtninge	SIDE 10
En flygtningehistorie fra Iran	SIDE 11
EU's asylpolitik – en græsk tragedie?	SIDE 12
Internationalt overblik	SIDE 13
Bøger	SIDE 14

Nyt fra FN-forbundet

www.globalis.dk

- ny opdateret version af det interaktive verdenskort

På Globalis.dk finder du den største database med FN-statistik på dansk. Statistikken kan nemt visualiseres med grafer og kort. Du kan læse om verdens lande, konflikter, se satellitbilleder, der viser klimapåvirkninger over tid – og meget, meget mere.

Her et eksempel fra Saudi Arabien, hvor det, takket være udviklingen af et højteknologisk vandingsystem, har ladet sig gøre at udvikle ørkenområdet Wadi As-Sirhan, til små oase-lignende landbrugsområder til gavn for fødevareproduktionen. Satellitbilledet viser forskellen fra 1986 til 2004.

Opdateringen er fundet sted ved hjælp af en bevilling fra Nordplus.

OBS

Sekretariatet holder sommerlukket fra mandag den 11. juli frem til mandag den 8. august. God sommer!

Gi' aktiv livshjælp

UNICEF Danmarks kampagne GI'OS 5 skal sørge for, at flere børn kommer levende gennem de første 5 år. Gør de det, har de nemlig fået så stærkt et immunforsvar, at de bedre kan overleve livstruende sygdomme og få en fremtid. Vi håber, I vil hjælpe med at sprede budskabet. Der skal nemlig så lidt til at gøre en forskel – det handler om at gi' aktiv livshjælp. Læs mere på www.gios5.dk

Deltag i debatten om R2P

Konflikterne i Libyen og Elfenbenskysten har fået gang i talen om R2P-princippet – 'The Responsibility to Protect'. Derfor har den Internationale Koalition for R2P nu oprettet en blog, der skal danne platform for analyser, debatter og information om R2P, og du er inviteret til at deltage i debatten. Du finder bloggen på: www.icrtopblog.org

Deltag i kampen mod fattigdom den 9. september 2011

Sidste år bragte 2000 frivillige Verdens Bedste Nyheder ud til folk over hele Danmark. Deres indsats betød, at 120.000 danskere en tidlig september morgen i 2010 fik overrakt et stykke morgenbrød og et budskab om, at vi kan afskaffe fattigdom, hvis vi vil. Den landsdækkende event skabte politisk opmærksomhed om udviklingsarbejde og FN's 2015 Mål.

Vi har brug for din indsats fredag den 9. september 2011

Vi håber, vi igen får lov at stå på Kongens Nytorv i København, hvor der skal deles frugt ud under konceptet: Kampen mod fattigdom bærer frugt! Det er en meget lille hjælp kampagnen har brug for – men din hjælp vil gøre en kæmpe forskel for kampagnen.

Du kan tilmelde dig som frivillig på siden her: www.verdensbedstenyheder.dk/tilmeld

Fattige Sydsudan på vej ind i usikker selvstændighed

Indre splid, kontroverser med Nord-Sudan, analfabetisme og fattigdom præger den nye stat

Af Henrik Døcker

Nedtællingen til datoen for *Sydsudans* fødselstidspunkt, 9. juli, nærmer sig – og det ikke uden frygt og bæven blandt de i omegnen af 10 millioner indbyggere (overblikket over befolkningens størrelse er ikke sikrere end: mellem 8 og 14 mio.). Republikken Sudan, som Sydsudan skal skilles ud af, har raslet en del med sablen, og har sendt betydelige militærstyrker til grænsen til den kommende statsdannelse. Sydsudan er enormt: med sine 650.000 kvadratkilometer, eller det samme som Kenyas, Ugandas, Rwandas og Burundis arealer tilsammen. I betragtning af dets lidet udviklede samfundssystem er det nærliggende at kalde det *en kolos på lerfodder*.

Men FN's generalsekretær *Ban Ki-moon* har taget det som et positivt tegn, at Sudan i juni besluttede sig til at demilitarisere det omstridte område *Abyei*, og dér oprette en forvaltning tillige med et politikorps. I samarbejde med den etiopiske regering og FN skal der oprettes en international fredsstyrke for området. Faktisk blev *Abyeis* grænser fastlagt af Den Permanente Voldgiftsdomstol i 2009 – og det ligger altså i Nord – men desuagtet rykkede Sudans hær 21. maj ind i området, efter måneders bataljer med SPLA (Det (Syd)Sudanske Folks Befrielseshær), og hvorunder titusinder blev drevet på flugt. Alle tidligere beboere i *Abyei*, dvs. de mange, der af flygtede væk fra området og ind i Sydsudan, har efter voldgiftsdomstolens kendelse ret til at vende tilbage. Men det forudsætter at begge parter også sikrer tilførsel af humanitær hjælp.

To omstridte områder og usikkerhed om olie-felterne i Syd

Den største risikofaktor i forbindelse med selvstændigheden er dog nok den omstændighed, at 75 pct. af det nuværende Sudans produktive oliekluster ligger i Sydsudan. Men de 500.000 tons råolie, der daglig produceres, strømmer ud til eksportmarkederne via ledninger, der går gennem den nordlige del af landet. Sydsudans kommende præsident, *Salva Kiir*, har hele tiden manet til besindighed. "Vi vil ikke svare med væbnet magt, vi opfatter os (dvs. nord- og sydsudanerne. Red.), som naboer og gode venner. Vi behøver dem og de os", sagde han på en pressekonference for et par måneder siden. Men situationen anskues helt forskelligt fra Khartoum end fra Juba, hovedstaden i det kommende Sydsudan. Det er, naturligt nok, Nordsudan, der har ressourcer og økonomiske midler i det hele taget til at holde olieproduktionen i gang.

Hvorfor kan man nu ikke bilægge stridighederne om *Abyei*-området, hvor hyrderne har store græsningsarealer, og der er en beskeden olieproduktion? F.eks. gennemføre en folkeafstemning, om hvorvidt befolkningen vil høre til Syd eller Nord? Nej, der er man løbet ind i det samme problem, som andetsteds har lammet f.eks. FN fra at afslutte en tvedragt, som har vokset sig fast – dén vedrørende Vestsaharas fremtid. Nemlig uenighed om *vem* der er berettiget til at deltage i en sådan afstemning.

Dertil er så kommet den seneste tids kampe i området Syd-Kordofan inde i Nord-Sudan, hvor der altså bor en del nuba'er med rødder i Syd-Sudan. Herfra er i den seneste tid titusinder af mennesker blevet drevet på flugt. Den sudanske hærs overgreb på civilbefolkningen er forkastelig, hedder det i en udtalelse fra *Valeri Amos*, FN-undergeneralsekretær for humanitære anliggender og nødhjælpskoordinator.

"Truslerne mod hjælpeorganisationernes folk må øjeblikkelig høre op", tilføjede hun. "I det hele tager forværres sikkerhedssituationen, samtidig med at der ikke er mad nok. Såningen er således ikke blevet foretaget i tide. Totalt er omkring 160.000 mennesker flygtet bort fra deres hjem, 70.000 fra Syd-Kordofan, 100.000 fra *Abyei*. Den 20. juni blev der, bl.a. ved FN's og den tidligere sydafrikanske præsident *Thabo Mbeki*'s mellemkomst undertegnet en aftale om troppetilbagetrækning og indsættelse af en etiopiske FN-fredsstyrke. Som man ser og har set det i andre dele af verden, er der tale om "etniske lommer" af fremmede folkegrupper, som ikke kan finde en balance med *titularbefolkningen*, dvs. den flertalsbefolkningsgruppe, staten er opkaldt efter.

Svag infrastruktur, analfabetisme, indre splid

Men hvordan er situationen da sådan mere generelt i Sydsudan? Er det skikket til at stå på egne ben? Det vil mange sikkert betvivle. Der er f.eks. kun i det mægtige område omkr. 100 km egentlig anlagte veje, hvoraf halvdelen ligger i hovedstaden Juba. Den anden halvdel ligger ved de kinesisk-drevne oliefelter. Store dele af Sydsudan kan kun nås pr. helikopter – eller til fods. En million syd-

sudanere er så fattige, at de har behov for nødhjælp, de fleste går sultne i seng.

Al elektricitet kommer fra private generatorer. Både el- og vandforsyning er yderst uregelmæssig. Kun 30 pct. af befolkningen kan skaffe sig tilstrækkelig hygiejne, der er få hospitaler, og ét ud af hver seks børn dør før sin ét-års fødselsdag. Takket være bistand udefra har skolegang kunnet tilbydes flere og flere, men kun 10 pct. af de børn, der overhovedet kommer i skole, fuldfører et normalt skoleforløb, kun hver syvende lærer har en ordentlig læreruddannelse. Sagt på en anden måde, er der større sandsynlighed for, at et barn fra Sydsudan dør før sit fyldte femte år, end at det afslutter grundskolen. Iflg. UNESCO, FN's særorganisation for undervisning, videnskab og kultur går kun 46 pct. af Sydsudans børn overhovedet i skole. De fleste skoler er indrettet i telte eller gennemføres i det fri. Alt i alt skønnes 1,3 millioner børn slet ikke at få chance for at gå i skole.

Masser af ugandere, ja titusinder, fik ikke mulighed for skolegang på grund af den borgerkrig, der rasede mellem Nord- og Sydsudan i årene 1983-2005, og som krævede 1,9 mio. dødsopfre, en krig som i 1955-72. Efter afslutningen af borgerkrigen har der været store problemer med at få sluset de tidligere krigere ind i et almindeligt samfundsliv. En del af disse rodløse yngre, arbejdsløse mennesker har sluttet sig til væbnede grupper, som øjner nye chancer ved dannelsen af Sydsudan. Faktisk findes der allerede mindst syv sådanne grupperinger, som kæmper om en magtbase. Hertil kan lægges en kønsdiskrimination uden lige. Der går fire gange så mange drenge som piger i skole, 92 pct. af Sydsudans kvinder er analfabeter. Hvordan man får bugt blot med nogle af den nye stats tunge problemer, er svært at se: De fleste større firmaer er ejet af udlændinge, særligt fra Kenya og Uganda. Men det er nok landbruget, der især skal satses på, da store områder er frugtbare: Der kan vokse korn, sukkerrør, kaffe, te og tropiske frugter. Det sker bare ikke i noget større omfang.

Uudnyttede mineraler, lavt uddannelsesniveau

De fleste bønder holder sig til kvægbrug, men det er såmænd ikke fordi det bliver slagtet i større stil. Det okse-

kød, der sælges på markederne, er importeret! Nej, kvæget opfattes som en slags statussymbol, kreaturerne er simpelthen deres "penge" Fremtiden skal nok søges i al det, der findes i jorden: Guld, kobber, jern og meget mere. Men hidtil er det kun olie, der er blevet udvundet – reserverne skønnes at være 6,7 milliarder tønder, eller en 40.del af hvad Saudi-Arabien rummer.

Der næres vise forhåbninger til "den sudanske diaspora", dvs. de millioner af sudanere, der flygtede fra landet under borgerkrigen, og hvoraf over 100.000 er vendt tilbage siden oktober 2010.

Spørgsmålet er så, hvordan disse halvfremmede så kommer ud af det med nordsudanske forretningsfolk, som i årevis har haft stor indflydelse sydpå. Det er svært at forestille sig, at værdierne i Syd kan udnyttes uden rivaliseringen mellem nord- og sydsudanerne. Sydsudan har en plan om at få anlagt en olieledning gennem Kenya, men det skal Khartoum nok stikke en kæp i hjulet på. Så skal sydsudanerne lære at holde lov og ordne i egne rækker.

Over 5000 politibetjente er udklækket. Men vigtigere endnu er skabelsen af en civil forvaltning i landet. Det ledende parti helt fra borgerkrigens tid, *SPLM, Det Sudanske Folks Befrielsesbevægelse*, er domineret af ikke særligt veluddannede militsfolk, statens administratorer har også lav uddannelse, om nogen. UNDP, FN's Udviklingsprogram, er i gang med at uddanne folk, men meget tilbagestår. FN finansierer en radiostation, men ellers er den beskudne presse domineret af SPLM, som ikke udviser stor tolerance over for folk eller medier, der ikke slavisk følger dets politiske linje.

Ind i moradset af underudvikling og mangel på demokrati-forståelse, på tolerance over for andre, fletter sig stammemodsætninger. Dinkaerne udgør den største stamme og dominerer som noget naturligt SPLM. Præsident Salva Kiir har udvist en god evne til at afbalancere modsætningerne.

Nu skal han opbygge en solidaritet om staten Sydsudan, dvs. overbevise befolkningen om, at der er noget større og vigtigere end tilhørsforholdet til en bestemt folkegruppe, her ofte kaldet stamme.

SENESTE NYT: Chokerende forhold i lejre for Darfur-flygtninge

Omkring 100.000 mennesker har for tiden ophold i lejren Zamzam i Darfur, flygtninge for kampene mellem deres egne stammefrænder og de sudanske regeringsstyrker. De er klumpet sammen under forfærdende forhold, beretter Kyang-wha Kang, FN-vicehøjkommissær for menneskerettigheder, som netop har besøgt lejren, der ligger i udkanten af El Fasher, hovedbyen i Darfur i det vestlige Sudan.

"Det er enorm udfordring selv for erfarne nødhjælpsarbejdere", siger hun. "Jeg har set mange flygtningelejre verden over, men dette her er af en helt anderledes størrelsesorden. Formålet med mit besøg er, at finde ud hvordan man kan undsætte og beskytte så mange mennesker, der er tvunget bort fra deres hjem, og arbejde".

I alt er omkring 300.000 mennesker blevet dræbt under kampe i Darfur, der begyndte i 2003. Omkr. 2,7 mio. er blevet tvunget bort fra deres hjemstavn på grund af kamphandlinger. I midten af juni rapporterede FN's og AU's (Den Afrikanske Unions) fredsbevarende styrke UNAMID om nye kampe nær Shangil i det nordlige Darfur.

De palæstinensiske flygtninge – en del af en uløst konflikt

Mange har muligvis den opfattelse, at det palæstinensiske spørgsmål alene handler om territorium, dvs. om der kan dannes en palæstinensisk stat i de besatte områder. Det er ikke tilfældet. De palæstinensiske flygtnings fremtid er et helt centralt spørgsmål.

Af Ole Olsen

Problemet blev skabt i forbindelse med Israels oprettelse i 1948. Her flygtede 80 pct. af den arabiske befolkning, i alt ca. 750.000 palæstinensere fra det område, som blev til Israel indenfor før 1967-grænserne. Nogle blev håndfast fordrevet, andre flygtede af frygt for at lide samme skæbne. At flugten skete på opfordring fra egne og andre arabiske ledere er en myte, som indgår i debatten om det moralske ansvar for det, som skete.

UNRWA og FN-resolution 194

FN's umiddelbare svar på den store flugt var oprettelsen af UNRWA, en særorganisation der skulle tage sig af flygtningenes humanitære behov i Libanon, Jordan (inkl. Vestbredden), Syrien og Egypten (inkl. Gaza). Den etablerede lejre med telte, læger, mad og undervisning. Lejrene er senere blevet til byer eller kvarterer i byer.

UNRWA eksisterer fortsat og har 4,6 millioner registreret som flygtninge – eller for de nu flestes vedkommende, som efterkommere af de oprindelige flygtninge. Og UNRWA spiller i dag en helt central rolle i forvaltning af støtte til palæstinenserne, f.eks. i Gaza.

Forskellen på UNRWA og UNHCR

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees) arbejder med palæstinensiske flygtninge i de fem områder: Jordan, Libanon, Syrien, Vestbredden og Gaza, mens UNHCR (FN's flygtningehøjkommissariat) yder beskyttelse til flygtninge overalt i verden.

Læs mere om organisationerne og deres arbejde på:
www.unrwa.org og www.unhcr.org

Politisk var FN's svar på flugten et krav om, at Israel skulle tillade flygtningene at vende hjem, da det bestemt ikke var en del af delingsplanen, at skabelsen af staten Israel skulle betyde etnisk fordrivelse af de arabiske beboere.

Vedtagelsen af Generalforsamlingsresolution 194 i begyndelsen af 1949 indeholdt derfor et krav om hjemvenden for dem, der var parat til at leve i fred med deres

Flygtningelejren Nahr El Bared i Libanon i 1955, der husede mere end 6.000 palæstinensiske flygtninge UN Photo

(nye) naboer. Trods resolutionen åbnede Israel ikke op for at palæstinenserne kunne vende hjem; det jævnedes derimod mange af de landsbyer, som flygtningene kom fra, med jorden.

Retten til at flygtningene kunne vende hjem stemmer overens med de bestemmelser, som senere (i 1951) blev en del af FN's flygtningekonvention og senere igen en del af konventionen om borgerlige og politiske rettigheder af 1966. Det er også en normal del af international konfliktløsning at sikre fordrevnes/flygtnings ret til at vende tilbage.

Danmark og palæstinensere

Flygtninge lever ikke i den blå luft, nogle af dem kommer endog til Danmark. At der i dag er ca. 25.000 palæstinensere her i landet, er dels en konsekvens af manglede løsning af den israelsk/palæstinensiske konflikt, dels af forholdene i palæstinenserens 1. asylland. Kort fortalt er der to grupper palæstinensere i Danmark. Den første – og mindste – gruppe kom hertil i slutningen af 60'erne efter Seksdagskrigen, som betød nye flygtninge, og at nogle flygtninge (f.eks. på Vestbredden) måtte flygte endnu engang. Den anden – og største – gruppe er palæstinensere som oprindeligt flygtede fra Israel til Libanon. De kom til Danmark i 80'erne under borgerkrigen i Libanon.

Den nylige sag om statsløse, som blev nægtet statsborgerskab, handler for manges vedkommende om palæstinensere. De havde ikke noget statsborgerskab, og fik ikke et statsborgerskab i f.eks. Libanon. Derfor har mange børn, født af palæstinensere i Danmark, begyndt deres liv som statsløse.

Palæstinensere i Danmark er i øvrigt meget glade for et dansk pas. Med et sådant kan de som turister opsøge de steder i Israel, hvor de har rødder. Det kan de ikke med et ID fra UNRWA.

Konflikten og flygtingene

I forhold til at finde en løsning på den israelsk-palæstinensiske konflikt er flygtningspørgsmålet centralt, både principielt og reelt. Over halvdelen af alle palæstinensere er mennesker, som lever i en form for landflygtighed, og at ignorere flygtningspørgsmålet er det samme som at ignorere interesserne hos over halvdelen af alle palæstinensere.

Israel nægter at anerkende de palæstinensiske flygtninge ret til hjemvenden. Det mener, at Israels jødiske karakter vil blive undermineret, hvis det tillader mere end et symbolsk antal af landets oprindelige indbyggere at vende tilbage til deres hjemstavn. Fra palæstinensisk side fremhæves retten til hjemvenden, for dem, som måtte ønske det. Om det er en, to, tre eller fire millioner mennesker, kan kun blive et gæt.

Set fra et FN-perspektiv kan man ikke nægte palæstinensiske flygtninge retten til at vende hjem. Det vil være at tage en etnisk fordrivelse til efterretning og lægge en ombe under hjørnestenen i FN's flygtningekonvention og UNHCR's arbejde.

Heroverfor står, at israelske ønsker traditionelt støttes meget langt af USA og en række europæiske lande. Herfra er meldingen reelt, at flygtingene bør blive, hvor de er, og tilbydes kompensation for at opgive deres ret til hjemvenden.

Principper og såkaldt "realpolitik" står overfor hinanden. Om begge hensyn vil blive tilgodeset i en løsning er svært at spå om, men millioner af flygtninge venter på et svar. Nogle har ventet lige siden 1948.

I 2010 var der 43.7 millioner fordrevne i verden, det højeste antal i 15 år. Heraf var 15.4 millioner flygtninge under UNHCR's mandat, 4.82 millioner palæstinensiske flygtninge under UNRWA. Tallet inkluderer også 837.500 asylansøgere og 27.5 millioner internt fordrevne.

Kilde: UNHCR

VIGTIGE DOKUMENTER:

[FN's Flygtningekonvention \(1951\)](#)

[FN's Verdenserklæring om menneskerettighederne \(1948\)](#)

”Ingen ønsker at blive flygtning. Ingen burde skulle udholde den ydmygende og anstrengende prøvelse. Men millioner gør.

Bare én, der er tvunget til at flygte,
én der er tvunget til at vende tilbage til faren, er én for mange”

FN's generalsekretær Ban Ki-moon
i anledning af verdensdagen for flygtninge den 20. juni

Mod alle odds

Du er arresteret, har fået tæsk og er tvunget til at underskrive en tilståelse, bare fordi du har deltaget i en fredelig demonstration. Af frygt for, hvad der ellers kan ske, flygter du fra dit land. Du medbringer kun, hvad du kan bære i en lille rygsæk. Du kommer til en fremmed by, hvor de taler et sprog, som du ikke kender. Du kender ikke nogen. Du er nødt til at finde ly, pålidelige oplysninger og få et job.

Disse er nogle af de udfordringer, spillere i det interaktive web-baserede spil "Mod alle odds" bliver stillet overfor. Spillet har til formål at give unge mennesker et indblik i, hvad det vil sige at være flygtning.

Et godt pædagogisk redskab med faktasider, quiz og en lærervejledning.

Klik på billedet for at komme til spillet eller besøg hjemmesiden www.modalleodds.org

Til (flygtninge)børns bedste?

Udlændingepolitikken herhjemme er de senere år blevet politiseret i ganske overvældende grad, så den professionelle debat om flygtningebørns behov, der kunne danne et grundlag for en vidensbaseret og human flygtningebørnepolitik, ikke er blevet etableret.

Af Bente Rich

Begrebet 'børns bedste' bruges dagligt, idet alle politikere, børneprofessionelle og børneorganisationer udtrykker et ønske om – og en tro på – at de udfører deres opgaver ud fra dette perspektiv, som udgør "grundloven" i FN's Børnekonvention.

I 1998 nedsatte daværende socialminister Karen Jespersen Børnerådet, og fastsatte i §1: Socialministeren nedsætter et Børneråd, der skal arbejde på at sikre børns rettigheder samt sætte fokus på og informere om børns forhold i samfundet. Rådet skal kunne yde rådgivning til myndigheder om spørgsmål, der vedrører børns vilkår. Rådet skal inddrage børns synspunkter i arbejdet. Rådet skal endvidere vurdere de forhold, børn i Danmark lever under, set i lyset af bestemmelserne og intentionerne i FN's Konvention om Barnets Rettigheder.

Men allerede længe forinden var det alment anerkendt, at beslutninger på børns vegne skulle være til barnets tarv, og aktuelle forvaltningssvigt i kommuner kritiseres ud fra den offentlige mening om, at barnets bedste / barnets tarv ikke er tilgodeset. Dækker denne holdning også flygtningebørn?

Barnets tarv

Gennem de seneste 10 – 15 år er der opstået debat om, hvorvidt asylbørns bedste tilgodeses under de forhold, de vokser op under i Danmark. Nogle af dem får efter mange strabadser opholdstilladelse, og da indtræder en ny tvivl om, hvorledes disse flygtningebørns bedste kan tilgodeses i familier, der stresses af starthjælp og helbredsproblemer, manglende viden i modtagende skoler om børnenes specielle behov m.m.

Temaet udlændingepolitik er blevet politiseret i ganske overvældende grad gennem de senere år, så den professionelle debat om flygtningebørns behov, der kunne danne et grundlag for en vidensbaseret, human flygtningebørnepolitik, ikke er blevet etableret. Først for nylig er der udkommet en bog, som tager hul på en professionel beskrivelse af asylbørns situation i Danmark (Hans Reitzels Forlag: Asylbørn i Danmark – en barndom i undtagelsestilstand). Men en sammenhængende forskningsindsats og overvågning af flygtningebørns tilstand og vilkår til brug for udarbejdelse af aktuel og fremtidig lovgivning og forvaltning deraf findes ikke.

Særlige problemer omkring asylbørns vilkår i Danmark i dag

Børnenes medfødte udviklingsmuligheder forringes og belastes over så lang tid, at mange får svært ved at gøre sig gældende som aktive medborgere fremover, hvad en-

ten de kommer til at leve i Danmark eller bliver udvist til et andet land.

Børnenes retsstilling er ganske usikker. De behandles juridisk som "vedhæng" til forældrenes sag uden tilstrækkelig sikkerhed for, at deres personlige forhold, viden og synspunkter medinddrages. Afgørelser om f.eks. humanitært ophold ud fra barnets helbredsforhold behandles i et ministerium uden faglig viden om børns udvikling og dertil knyttede hensyn.

Den børnefaglige viden, der findes i Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Sundhedsministeriet inddrages ikke i beslutningsprocesserne. Totalansvaret ligger i Ministeriet for flygtninge, indvandring og integration.

Erfaringer fra vore nabolande, f.eks. asylbørns skolegang i Norge, Sverige og Tyskland, inddrages heller ikke i lovgivning og forvaltning i Danmark, selv om det er alment fagligt anerkendt, at vores praksis med at isolere asylbørn i asylcentre er afvigende fra disse landes – og at en normal skolegang blandt almindelige børn giver en god indlæring og modvægt mod traumatisering af en belastende ventetid.

Der findes ingen tilstrækkeligt virksom klagemulighed for afgørelser, der strider svært mod barnets bedste. Visse klager om omsorgssvigt når frem til Det Sociale Klagenævn, men et overordnet indtryk af et emnemæssigt bredere behov for klager og udfaldet deraf mangler.

UN Photo/ John Isaac

Hvad kan vi gøre?

> Børnekonventionen, som vel især beskytter de mest udsatte børn, må implementeres i en ny lovgivning om flygtningebørn. Denne lovgivning bør i sit udgangspunkt prioritere, at flygtningebørns udviklingsmuligheder tilgodeses ud fra tilgængelig viden om, hvad der støtter barnets udvikling omkring trygge familieforhold og social inklusion i samfundet m.m.

> Børnerådet kan ikke bruges som klageinstans. Formentlig vil alene oprettelsen af en børneombudsmandsstilling med klageadgang over afgørelser kunne løse problemet. Subsidiært en forbedret adgang til en domstolsprøvning.

> Endelig bør undervisning om disse børns specielle behov iværksættes på samtlige relevante forvaltningsområder.

> Der bør etableres en politisk uafhængig institution for forskning og erfaringsopsamling omkring flygtningeforhold til brug for den fremtidige indsats.

De forsvundne de facto-flygtninge

Allerede for 40 år siden udviklede der sig en administrativ praksis til sikring af de flygtninge, der ikke opfyldte Flygtningekonventionens snævrere definition om velbegrunder frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller politiske anskuelser – men som alligevel fik anerkendt en velbegrunder frygt for fremtidige overgreb ved en hjemsendelse ved hjælp af de facto-bestemmelsen.

Den status er ikke længere en mulighed for flygtninge, der søger asyl i Danmark.

Af Bente Rich

Udlændingeloven af 1983 sikrede denne flygtningegrupes retsstilling ved tilføjelsen af en egentlig de facto-status om opholdstilladelse, hvor flygtningen ikke opfyldte Flygtningekonventionens strenge definitioner, men havde tungtvejende grunde, der medførte velbegrunder frygt for forfølgelse eller tilsvarende overgreb. Frem til den nye udlændingelov i 2002 fik 2/3 af de spontane asylansøgere ophold efter de facto-bestemmelsen.

Det er således en talmæssig stor gruppe asylansøgere, der pludselig stod uden den tidligere retssikkerhed for beskyttelse efter den nye udlændingelov. Betyder det mon, at man tidligere havde overdrevet beskyttelsesbehovet – eller usynliggjorde vi en større gruppes behov for beskyttelse?

Hvor blev de facto-flygtningene af?

Der findes eksempler på, at en del flygtede videre til andre lande, og der fik anerkendt deres behov for beskyttelse. Andre magtede ikke at flygte videre. Hvad skete der dem?

Mange blev tvangshjemsendt, hvor de fleste havde travlt med at "usynliggøre" sig i hjemlandet, og derfor heller ikke opretholdt kontakt til personer i Danmark. For nogles vedkommende nåede der dog vedholdende rygter frem om overgreb eller drab, som bekræftede deres tidligere frygt for forfølgelse. Ganske få har haft mulighed for efter overgreb at vende tilbage til Danmark og på ny ansøge om asyl.

En gruppe potentielle de facto-flygtninge befinder sig formentlig stadig i Danmark, idet de af forskellige grunde ikke har kunnet tvangshjemsendes, og i stedet har valgt den opslidende, usikre hverdag i asylcentre med ødelæggelse af deres psykiske helbred - eller er blevet så nedbrudte, at de bor ude i samfundet på en humanitær opholdstilladelse og starthjælp.

Et eksempel kunne være de kvindelige afganske lærere, der måtte flygte hertil, fordi de blev forfulgt, da de underviste piger, som ellers ikke kunne få undervisning under talebaneres regime. Disse kvinder måtte ofte flygte alene med deres børn, og i flere tilfælde blev nogle af børnene væk under den lange farlige flugt. Nogle af disse børn strandede under usikre forhold i årevis, mens mødre kæmpede få at få anerkendt deres eget behov for beskyt-

telse i Danmark – uden held. Efterfølgende blev mange af disse tidligere stærke kvinder psykisk nedbrudt under angsten for hjemsendelse og især under bekymringen for deres børns hverdag og fremtid. For flere førte det til en humanitær opholdstilladelse med den dertil knyttede utryghed, at de regelmæssigt skal dokumentere, at de fortsat er svært psykisk syge. I modsat fald risikerer de igen udvisning.

Der findes mange andre eksempler på lignende – for menigmand velbegrunder - frygt hos afviste asylansøgere.

FLYGTNINGES ADGANG TIL LIGE RETTIGHEDER:

Danmark har skrevet under på FN's Flygtningekonvention, og er derfor forpligtet til at lette flygtnings adgang til statsborgerskab mest muligt.

Danmark stiller generelt meget høje krav til udlændinge, der ønsker statsborgerskab, herunder: 9 års ophold (8 år for flygtninge), 4,5 års selvforsørgelse og Europas højeste sprogkrav.

Flygtninge udgør den mest sårbare gruppe af udlændinge, og for dem er et statsborgerskab i mange tilfælde uden for rækkevidde. 30 % af de flygtninge, der bor i Danmark er traumatiserede som følge af oplevelser i hjemlandet, og mange har begrænset skolegang bag sig. Diagnosen Posttraumatisk stressforstyrrelse (PTSD), giver ingen mulighed for dispensation for kravene i forhold til dansk statsborgerskab.

For opnå statsborgerskab skal man have permanent opholdstilladelse, og også den er forbundet med en række krav. For at opnå permanent opholdstilladelse skal man bl.a. have opholdt sig i Danmark i mindst syv år, have gennemført integrationseksamen ved at bestå en prøve i dansk og dokumentere, at man har haft fuld-tidsbeskæftigelse i 2,5 år.

En del flygtninge i Danmark lever en tilværelse uden permanent opholdstilladelse eller statsborgerskab og dermed også en tilværelse uden en række grundlæggende rettigheder og muligheder.

Flygtninge uden permanent opholdstilladelse, kan sendes ud af landet hvis grundlaget for deres ophold bortfalder. Flygtninge uden permanent opholdstilladelse og statsborgerskab kan ikke stemme eller stille op til folketingsvalg, har problemer med at opnå indrejse visa til en række lande i og udenfor EU, og har ikke adgang til bestemte job i det offentlige.

Kilde: www.flygtning.dk

Kvalitetssikring af lovgivningen nødvendig

En så stor ændring af lovgivningen som afskaffelsen af de facto-status burde følges op af en undersøgelse af, om vi kan undvære denne form for retskrav på beskyttelse af flygtninge – en såkaldt kvalitetssikring af lovændringen. Dette kunne gennemføres ved en gennemgang af de oplysninger, der er nået frem, om forfølgelse af afviste asylansøgere efter hjemsendelse. Samt en gennemgang af et repræsentativt udvalg af sagerne, der endte med humanitært ophold af helbredsmæssige grunde. Endelig kunne en revurdering af sagerne for de asylansøgere, der er strandet i asylcentre gennem mange år, afdække, om de

ville være sikret ophold efter den gamle de facto-status. Nogle flygtninge har levet i rigtig mange år i skiftende asylcentre – og nogle af dem har børn, der blot følger med som ”det tynde øl”.

Resultatet af en afdækning af disse flygtnings situation og udlændingemyndighedernes praksis ved vurdering af en begrundet frygt for forfølgelse bør danne grundlag for beslutningen om, hvorvidt vi fortsat kan undvære en de facto-status for at overholde intentionen i FN's Flygtningekonvention.

EN FLYGTNINGEHISTORIE FRA IRAN

Af Babak Jebelli

At sige farvel til sin kultur, land, venner og sin familie for ubestemt tid for at rejse til et andet land med en anderledes og fremmed kultur, er en tung og svær beslutning. Uvisheden om, hvad der venter forude, er ikke til at forudse. At være konstant bange for at blive taget. Hvad er målet? Hvor skal jeg hen? Hvordan kommer jeg frem? Hvordan vil mit nye liv blive? Alt det og så mange andre spørgsmål optog mit hoved under flugten.

Krigen mellem Irak-Iran havde gjort, at vi mistede det hele. Vi var nødt til at flygte fra vores hjem med det tøj, vi havde på. Vi blev aldrig taget vel imod i de byer, vi flygtede til. Hverken folk eller regering var villige til at hjælpe. Tværtimod mente de, at vi – de civile – skulle blive og forsvare landet. Efter revolutionen i 1979 havde jeg været vidne til henrettelser, nedskydning af demonstranter på åben gade, iværksættelse af Sharia-loven og lukningen af universiteter. Jeg var 18 år gammel. På grund af den politiske situation, krig og det nye regimes slagterier, blev jeg nødt til at flygte fra Iran i 1983.

Jeg er født i Abadan i det sydlige Iran, hvor vintertemperaturen når ned på 10 grader. ”Nej, det var koldt”, tænkte vi hver vinter. Men under flugten var det -40 grader. Jeg havde aldrig set sne i mit liv, og jeg var nødt til at tage denne tur med sne op til halsen. Turen startede fra Tehran, hvor jeg mødte en mellemmand. For at kunne komme igennem de forskellige checkpoints, der var mellem Tehran og grænsen til Tyrkiet, var min mor og lillebror nødt til at tage med. Vi kørte i hans bil til Uromia (en by i vest Iran). Der var jeg nødt til at sige farvel til min mor og lillebror og klare mig selv. Dagen efter hilste jeg på mine medrejsende på min egen alder og kørte til en anden by.

Allerede fra starten føltes det som om, jeg var skuespiller i en Hollywood action film. Men jeg vidste ikke, at den rigtige action ville begynde senere i bjergene. Fra Khoys tog vi en minibus tilbage til Uromia. Undervejs måtte vi springe ud af bussen, mens bussen kørte sin vej, og vi løb alt, hvad vi kunne. Pludselig blev det lydt over det hele, og vi fik at vide, at vi skulle kaste os ned, for det var Pasdaran (Revolutionsgarden), der lyste på os. Kort efter skulle vi igen løbe for at møde nogle iranske kurdere, der ventede på os med nogle heste.

Jeg har altid været bange for heste, men den angst, som så mange andre hændelser jeg var bange for, var jeg nødt til at overvinde. Vi overnattede i en kurdisk landsby sammen med nogle partisanere, der var bevæbnede op til tænderne. De sov bogstavelig talt med deres G3-gevær. Dagen efter red og gik vi på skift i 13 timer. Sådan var det i 8 dage. Der er så mange minder fra den flugt.

Fra hver eneste landsby tog jeg nogle sukkerknalder og spiste dem, når jeg var sulten. Vi kunne ikke få andet. Det var så koldt, at jeg tog al det tøj på, jeg havde med i min lille taske. Jeg var bange, og vidste ikke hvad der skulle ske.

Den sidste aften fik vi at vide, at vi skulle krydse en lille å. Der var 40 graders kulde, men vi tog vores tøj af og med vores små tasker på hovederne, krydsede vi åen. Jeg blev meget syg, da vi ankom til Van (grænsebyen i Tyrkiet). Der forsøgte vi at tage en bus til Istanbul, men blev stoppet af det tyrkiske politi, og da de så mit forfalskede pas og stempler, tog de mig til politistationen. Efter en kort afhøring blev vi henvist til et hotel, hvor vi skulle blive, til de ville få et svar fra Istanbul. Jeg var der sammen med mange andre iranske flygtninge i alle aldre med forskellige religioner og baggrunde. Der var en 80årig dame med sin datter, der var Bahai. Der var mange jødiske flygtninge, unge politiske iranere, irakiske ”spioner,” osv. Vi skulle alle begynde et nyt liv.

Jeg var der i 40 dage og fik derefter lov til at tage turen til Istanbul. Jeg havde fået 6 måneders opholdstilladelse i Tyrkiet. Derefter valgte jeg at rejse ulovligt til Europa. Købte et pas til 100 USD og fik en DDR transport visa og derfra toget til Gedser. Fra Gedser blev vi kørt til et gammelt hospital i Holte og derfra til Esbjerg. Efter 7 mdr. fik jeg asyl i Danmark og kunne starte et nyt liv, men mit hjerte og tanker havde jeg parkeret i Iran. Det var svært at vende sig til en helt ny kultur. Det er svært at vænne sig til en human kultur, når man kommer fra den islamiske republik Iran. Det er svært at glemme, det man har oplevet i sit land – og det er svært at glemme det, man har forladt.

Jeg kan skrive en hel bog om turen og mine oplevelser og tanker undervejs i Tyrkiet, og da jeg kom til Danmark. Jeg gennemgår disse tanker fra gang til gang, som de er printet fast i min hukommelse for evigt.

Babak Jebelli bor i dag i Danmark som dansk statsborger, og arbejder som ingeniør.

EU's asylpolitik – en græsk tragedie?

Ved udgangen af 2009 var der ifølge FN's Flygtningehøjkommissariats (UNHCR's) statistikker knap 50.000 asylansøgere i Grækenland, det højeste antal i noget EU-land. Senere stod det klart, at så mange asylansøgere oversteg Grækenlands kræfter, og at samarbejdet i EU om flygtninge ikke fungerede tilfredsstillende – hverken for flygtningene eller for Grækenland. Der er behov for mere solidaritet i EU's flygtninge- og asylsamarbejde.

Af Ole Olsen

Flygtninge er ikke nogen nem opgave for politikere og administratorer. Det er svært at forudsige, hvor mange der de næste år føler sig tvunget til at forlade deres land, og det er især svært at forudsige, hvad individuelle flygtninge træffer af beslutninger, når de søger beskyttelse. Regulering og budgettering er svært, og flere flygtninge handler for politikere ofte om flere omkostninger på kort sigt – ikke om flygtningenes tarv.

FN-konventionen om flygtninge skaber en ramme for medlemslandenes pligter, men kan udmøntes meget forskelligt. I EU har der i årevis været et samarbejde, forankret i Dublin-konventionen fra 1990 – senere afløst af Dublin-forordningen af 2006. Heri fastslås det, at en asylansøger skal have sin sag behandlet i det land, de først søger asyl i – og at andre lande kan sende asylsøgere retur hertil.

Afgørelser om ansvar og opgaver

Tilbage til Grækenland, som grænser op til Tyrkiet. Det er et transitland for flygtninge fra både Asien og Afrika, så Grækenland har en del år haft rollen som 1. asylland for flest asylsøgere, ca. 20.000 om året. Det har kostet kræfter og det stod mere og mere klart at landet havde svært ved at klare opgaven – havde svært ved at leve op til pligten til at beskytte flygtninge.

Hvem tager mod verdens flygtninge?

Verdens flygtninge er meget ujævnt fordelt:

U-lande huser mere end 80 procent af verdens flygtninge – heraf 18% i verdens 49 mindst udviklede lande.

De sidste 20% er fordelt mellem USA, Canada, Japan, EU og industrialiserede lande i resten af verden.

En opgørelse fra UNHCR viser at 51 industrialiserede lande i 2008 modtog i alt 382.000 asylansøgere. Heraf modtog EU-lande 238.000. En stor del vil blive afvist og kun en lille del vil opnå asyl.

Kilde: UNHCR GLOBAL TRENDS 2010

I efteråret 2010 afsagde Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (ikke at forveksle med EU-domstolen) dom for, at ingen lande måtte sende asylsøgere retur til Grækenland, hvis der var en risiko, for at de blev tvangshjemsendt til hjemland uden forudgående ordentlig sagsbehandling. På det grundlag stillede Danmark en del tilbagesendelser i bero.

I januar 2011 kom en ny dom fra samme europæiske domstol – om at andre EU-lande ikke længere kunne overlade asylbehandling til Grækenland, da Grækenland hverken humanitært eller juridisk kunne sikre en ordentlig behandling af flygtningene. På det grundlag satte Danmark – efter nogen tøven – gang i en faktisk sagsbehandling af 340 ansøgninger som iflg. Dublin-forordningen skulle have været behandlet i Grækenland.

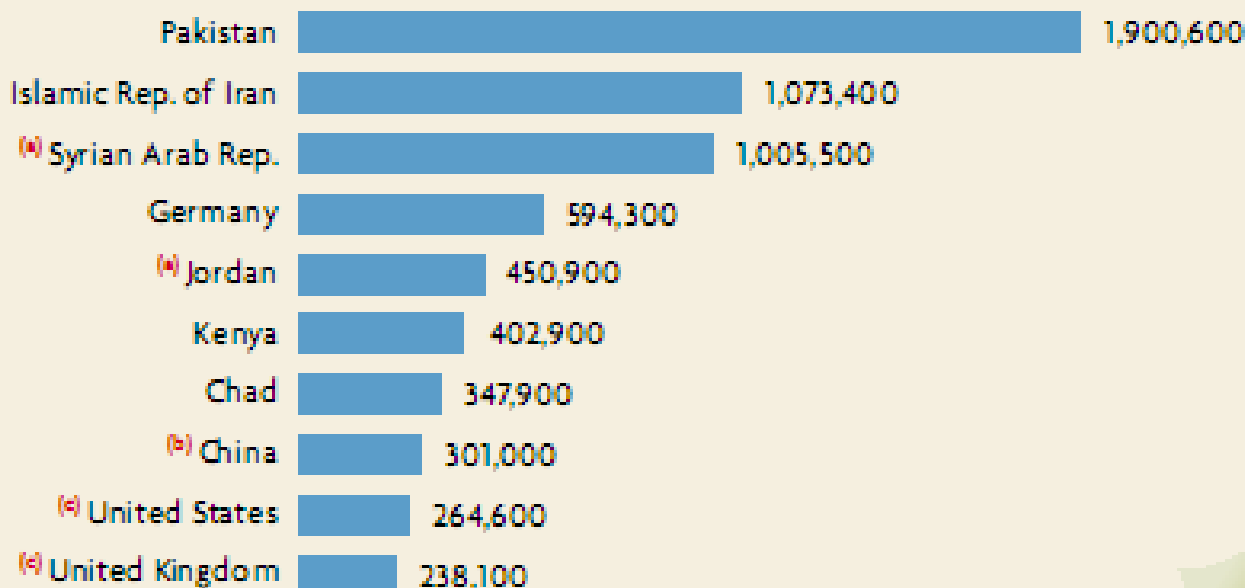
Dommen fastslog kort fortalt, at lande nok kan aftale en arbejdsfordeling (som i Dublin-forordningen), men *ikke* en ansvarsoverdragelse. Hvis ikke opgaven bliver løst i det land, som en aftale har placeret den hos, så har f.eks. Danmark en pligt til at forholde sig konkret til de asylsøgere, som banker på Danmarks dør. Det må være rimeligt.

Også Italien og Malta har problemer

Mange asylsøgere banker i øjeblikket på i enten Italien eller på Malta – delvis en følge af revolutionen i Tunesien og krigen i Libyen. Begivenhederne betyder dels flere flygtninge, dels at de to lande ikke længere søger at forhindre flugt til Europa som ellers har gjort – efter pres fra EU.

De flere flygtninge giver nye diskussioner, og Italien har langet ud efter Frankrig, som meget energisk søger at stoppe indrejse af flygtninge ved grænsen til Italien. Dublin-forordningen er igen under pres. Der er blandt EU-landene behov for indbyrdes solidaritet og fælles vilje til at løfte ansvaret for flygtninge og asylsøgere. Det bliver interessant at se, om dette bliver udgangspunktet i kommende diskussioner.

Major refugee hosting countries | end-2010

DATA

Sikkerhedsrådet tilfreds med tilfangetagelse af eftersøgte fra Balkan og Rwanda

FN's Sikkerhedsråd har udtrykt sin tilfredshed med, at både den serbisk-bosniske hærchef *Ratko Mladic* og den rwandiske hutu-militsleder *Bernard Munyagishari* er blevet sat under lås og slå, og efter alt at dømme vil blive tiltalt for såvel folkedrab som krigsforbrydelser og forbrydelser for menneskeheden ved deres respektive *internationale straffetribunaler*. Chefanklageren ved Eksjugoslavien-tribunalet *Serge Brammerz* pointerede, at der i dag ikke hersker straffrihed for krigsforbrydelser; det tog godt nok 16 år at få opsporet og fanget Mladic, men der er nu kun én ikke-anholdt tilbage af de 161 på listen over topbelastede militærfolk eller politikere,

dette tribunal retsforfølger: *Goran Hadzic*, der var ministerpræsident i den selvproklamerede serbiske stat Krajna i Kroatien. Brammerz og hans anklagerkollega ved Rwanda-tribunalet *Robinson Hassan Jallow* udtrykker samtidig bekymring over de reduktioner, som de to tribunaler må tåle, i og med at kvalificerede medarbejdere søger væk under indtryk af, at tribunalerne formelt skal have afsluttet deres arbejde i hhv. 2012 og 2013. Der er dog truffet foranstaltninger til, at de kan forlænge arbejdet med igangværende sager indtil 2014. (UN Photo/ John Isaac)

FN-mandaterne for Cypren-styrken og for sanktioner mod Nordkorea og Iran forlænget

FN's Sikkerhedsråd har forlænget mandaterne for ekspertpanelerne vedrørende sanktioner mod Nordkorea for dets atomprøvesprængninger til 12. juni 2012, og for Iran for dets manglende samarbejde med det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) til 9. juni 2012. Det var tredje forlængelse om Nordkorea, som blev opfordret til at afholde sig fra videre atomtestsprængninger. Sikkerhedsrådet har udstedt fire sanktionsresolutioner mod Irans siden 2006, som omfatter alle produkter, som kan bidrage til berigelse af landets uran mod våbensalg, ligesom landets konti er blevet indefrosset. Iran har gentagne gange understreget, at det atomprøveprogram drejer sig om fredelig udnyttelse af atomkraften. En række stat fastholder imidlertid, at landet er ude på at få sig sit eget atomvåbenprogram. Igennem 18 år skjulte Iran sine atomprøvesprængninger for IAEA.

Rådet har desuden forlænget mandatet for den fredsbevarende styrke på Cypren (UNFICYP) med et halvt år til 15. december. FN-styrken, der har været på ø-staten siden 1964, består i dag af 1000 soldater og 150 i den civile stab, deriblandt cyprioter. Der er ifølge generalsekretær *Ban Ki-moon*s seneste Cypren-rapport gode forhåbninger til hans planlagte møde med lederne af hhv. den græsk-cypriotiske og den tyrk-cypriotiske befolkningsgrupper i juli. Sikkerhedsrådet beklager dog i en resolution, at begge parter har afskåret adgang til minefelter i bufferzonen mellem Nord-Cypren og republikken Cypren, således at minerydningen ikke kan tilendebringes her. (UN Photo/ Devra Berkowitz)

Peru bør gøre en større indsats for at bekæmpe slaveri

Udnyttelse af arbejdskraft i Perus tømmer- og mineindustri samt i sektoren for hushjælp har i vidt omfang en slaverilignende karakter, som landets myndigheder bør gøre mere for at rette op på, hedder det i en udtalelse fra den særlige FN-rapportør om slaveri, armenieren *Gulnara Shahinian*. "Jagten på guld i området *Madre de Dios* i den sydøstlige del af Peru har bragt lovløshed med sig, dvs. slavelignende forhold for guldgravere med seksuel og anden form for udnyttelse af både voksne og børn i sit kølvand", siger hun. Folk beskæftiget med tømmerhugst i fjernliggende distrikter kommer hyppigt i gæld, fordi de har måttet anskaffe sig redskaber og til andre formål har følt sig tvunget til at optage lån, de ikke kan betale tilbage. "I en periode, hvor Peru gennemgår en enestående hurtig økonomisk vækst, er risikoen for at befolkningens rettigheder tilsidesættes stor, konstaterer fru *Shahinia*, der arbejder ulønnet for FN.

Donation for 3,4 milliarder \$ til vacciner og immunisering

Den Globale Alliance for Vacciner og Immunisering (GAVI) har modtaget donationer til et samlet beløb af 3,4 milliarder \$, hvorigennem 250 mio. af verdens fattigste børn kan blive vaccineret. Det er i dag sådan, at 82 pct. af verdens børn modtager vacciner, og alliancen har allerede vaccineret 288 mio. børn i 19 lande eller, sagt på en anden måde, sørger GAVI for vaccineforsyninger til 60 pct. af verdens børn. Imidlertid vil den gerne gennemføre vaccinationer i yderligere 26 lande, således at børnedødeligheden kan reduceres. Ifølge UNICEF, FN's Børnefond, dør to mio. børn om året af sygdomme, der kunne være forebygget ved vaccinationer. (UN Photo/ Sophia Paris)

Stigende arbejdsløshed på Vestbredden

Arbejdsløshed og faldende købekraft faldt i sidste halvår af 2010, fremgår det af en opgørelse fra FN's hjælpeorganisation for Palæstina-flygtningene, UNRWA. I alt var 25 pct. af de derboende palæstinensere uden arbejde i dette halvår mod 23.5 pct. i 2009. UNRWA's tal står i grel modsætning til israelske udsagn, bl.a. fra ministerpræsident *Benjamin Netanyahu*, om et formeligt boom i økonomien på Vestbredden. "Besættelsen af Vestbredden og de begrænsninger i dens infrastruktur som de israelske bosættelser og veje, der er forbeholdt disse, har generelt begrænset mulighederne for palæstinenserne, og især de af dem, der er kategoriseret som flygtninge, fremgår det UNRWA-rapporten.

FN oprørt over drab på offentlige anklagere i Guatemala og Honduras

Retssikkerheden i de fleste mellemamerikanske republikker har i årevis været ringe, men det bekymrer i særlig grad FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder (OHCHR), at to offentlige anklagere i Guatemala og Honduras i slutningen af maj blev fundet myrdet. "Tilsyneladende er der tale om organiserede kriminelle grupperes værk", hedder det i en udtalelse fra OHCHR.

Den 24. maj blev hovedet af den guatemalanske vicesstatsadvokat Allan Stwolinsky, Coban i departementet Alta Verapaz, fundet i en plasticpose foran guvernørens residens. Stwolinsky behandlede en sag om beslaglæggelse af 453 kg kokain og en massakre på 27 landarbejdere, udført af et mexicansk narkokartel ved navn "Los Zetas".

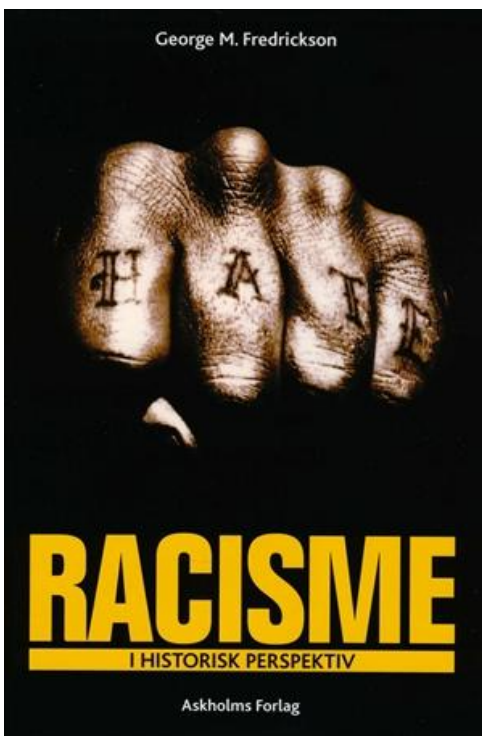
I Honduras blev statsadvokat Raul Reyes Carbajal, San Pedro Sula, dræbt af skud fra en bil, da han selv var på vej i bil hjem fra sit arbejde. Han var i færd med at optrevle organiseret kriminalitet i dette område. OHCHR er i det hele taget alarmeret over et stigende antal drab på personer, engageret i menneskeretsarbejde i de to lande. I Guatemala blev 250 sådanne aktivister udsat for attentater i 2010, otte af dem dræbt. Fra Honduras foreligger der ikke tal, men enhver, der beskæftiger sig med forsvar af folks rettigheder, herunder homoseksuelles, er udsat for fare og modtager jævnligt trusler.

Stigende velstand i Indien har ført til stigende antal aborter på pigefostre

Den stigende velstand i Indien synes at have ført til, at flere og flere vordende mødre får foretaget aborter, hvis de véd, at de venter sig en pige. En undersøgelse, offentliggjort i det ansete britiske lægetidsskrift *The Lancet*, fremgår det, at der for hver 1000 børn på seks eller derunder kun er 914 piger, det laveste antal siden Indiens selvstændighed i 1947. Den indiske regering har fået vedtaget en lovgivning, som skulle begrænse disse kønsbestemte aborter, men uden større held. Det hele hænger naturligvis sammen med udbredelsen af de såkaldte *ultrasound screenings*, hvorigennem man kan se, hvilket køn et foster har.

BØGER anmeldt af Henrik Døcker

Racismens historiske rødder

George M. Fredrickson: *Racisme i historisk perspektiv*, 198 sider, Askholms Forlag

Racisme kan vi alle sammen nærmest blive tvunget til at tage stilling til. Men hvad begrebet aktuelt dækker, kan være svært at definere. Den amerikanske historiker George M. Fredrickson giver i denne overkommelige bog et glimrende overblik over emnet. Som kultursociologen Flemming Røgilds skriver i et forord til den danske ud-

gave, har mange af os opbygget en vision om demokratiske nationer, som vi langt fra har været i stand til at realisere i et socialt fællesskab, der er fri for racisme.

Her skal blot fremdrages et par eksempler fra det store historiske panorama, forfatteren opruller. Tilbage i middelalderen drøftede den spanske historikere Ginés de Sepúlveda og de las Casas, der begge tillige var teologer, om indianerne var "ædle vilde" eller en slags uregerlige væsener, der ikke kunne tæmmes. De las Casas, der nåede biskoprang, havde selv i de spanske kolonier i Latinamerika været vidne til de lidelser, ofte med døden til følge, som spanierne påførte de indfødte. Han kom igennem med det synspunkt, at alle Jordens folk er mennesker, og at indianerne godt kunne omvendes til kristendommen med fredelige midler.

Men det var efter alt at dømme i Spanien, at det enkelte menneske først blev bevidst om etnisk oprindelse og religiøst tilhørsforhold som grundlag for en herrefolksmentalitet, der rettede sig mod *landsmænd* af anden herkomst. Der opstod en slags *adelskab* for dem, der hverken var jøder eller maurere. Den religiøse racisme var født i USA, hvor det store antal importerede sorte slaver fra Afrika skabte grobund for en racisme, som langt op i det 20. år

hundrede udløste store uroligheder, inden en virksom anti-diskriminationslovgivning satte sig igennem.

Den helt ekstreme form for racebegrundet forskelsbehandling opstod i Sydafrika, mens Tyskland ved sin masseudryddelse af Europas jøder byggede videre på en allerede eksisterende antisemitisme i flere europæiske lande. Dens forfærdende omfang afhang i vid udstrækning af et udbygget bureaukrati, som tydeligt viste, hvem der var jøde og hvem, der ikke var. Alle med interesse for og engagement i den svøbe, racisme var og er, bør læse denne fortræffelige fremstilling.

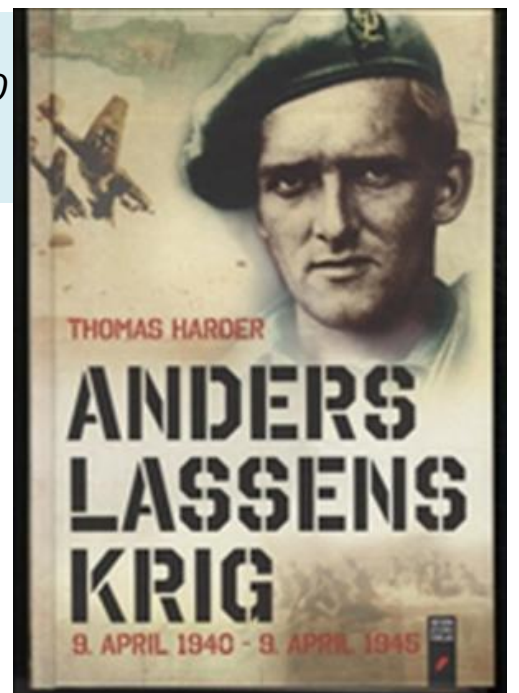
Med ondt skal ondt fordrives: Historien om Anders Lassen

Thomas Harder: *Anders Lassens krig 9.april 1940 – 9.april 1945*, 592 sider, Informations Forlag

Anders Lassen har for længst vundet ry som Danmarks største krigshelt, men her foreligger den mest omfattende biografi om danskeren, der gik i allieret krigstjeneste under 2. Verdenskrig, og som den eneste ikke-brite (om end posthumt) blev tildelt Victoriakorset. Historikeren

Thomas Harder har ydet en formidabel indsats ved kulegravningen af både engelsk-, italiensk- og dansksproget materiale såvel som bøger, for at få rede på den fandenivoldske Anders Lassen, der faldt i kamp i Norditalien lidt under en måned før Danmarks befrielse.

Som en rastløs ung mand meldte han sig i 1940 kun 20 år gammel til den britiske hær. For rigtig at forstå, hvad det krævede at få afkastet det nazistiske åg, Tyskland havde sænket over Europa, kan det anbefales at læse denne vældige og meget detaljerede beskrivelse af striber af krigsbegivenheder.

Lassen var uforfærdet under mange kommandoaktioner mod tyske garnisoner på de besatte øer i Den Engelske Kanal og mod tyske og italienske styrker i det græske øhav. Vi får enormt mange enkeltheder med, og selv om bogen er velforsynet med kort, er det ind imellem krævende at hænge på.

Der er mange beretninger om den frygtløse kriger Anders Lassen, om det tætte kammeratskab til ligesindede, som med en forenkling fandt, at den eneste "gode" tysker var en død tysker. Man kan fundere over, hvad en type som Lassen mon havde drevet det til, hvis ikke den store krig gav ham disse vældige udfordringer på en hel stribe krigsskuepladser i Europa. Thomas Harder, forfatter og oversætter med et imponerende ry i den danske bogverden, har gravet dybt i diverse arkiver og sætter Lassens færd ind i den større historisk-politiske sammenhæng med små sideblik til stormagternes forhandlinger i de overordnede bestræbelser på at knuse Hitlers krigsmaskine.

Demokrati og demokratisering – i teori og praksis

Jørgen Møller & Svend-Erik Skaaning: *Demokrati og demokratisering*, 316 side, Hans Reitzels Forlag

Der har været stigning i antallet af demokratier i de sidste 20 år, skal vi sige, siden Jerntæppet gik op, og kommunistdiktaturerne faldt. Men der er mange slags demokratier, så der er fremdeles brug for bøger, som forklarer demokratiideers oprindelse og analyserer, hvad der i historiens løb er kommet ud af det. Jørgen Møller og Svend-Erik Skaaning,

begge undervisere på Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, har noget på hjerte og lyst til at forbinde teori og praksis.

Ingen seriøs demokrati-bog kan undlade at citere *Alf Ross*, den måske mest fremtrædende danske jurist i det 20. århundrede. Her gengives hans konstatering af, at demokratiet defineres ved *flertalsprincippet*, nemlig den statsform, hvor 'statsmagten (en politiske magt) tilkommer befolkningen som helhed – og ikke blot en enkelt person eller en begrænset personkreds.' Men borgerne, de enkelt mennesker, er ikke overvejende fornuftsvæsener, lægger han til. Den store mængde er overvejende træg og konservativ, fuld af fordomme og mistroisk mod alt nyt.

Den mere konkrete gennemgang af styreformere i verdensdelene præsenterer læseren for diverse kategorier, såsom det *minimalistiske* eller det *elektorale* demokrati, som kendetegner, hvorvidt et demokrati har en begrænset eller en udvidet, altså helt fri, stemmeret for sine borgere. I Afrika er der eksempelvis mest af første slags, de minimalistiske, mens Nord- og Sydamerika overvejende har den anden slags, de elektorale. Forfatterne erkender klart, at der skal mere til end frie valg for at skabe et, om man så må sige, ægte demokrati, *det liberale demokrati*. Mange interessante observationer og analyser præger denne bog, som også anvendes af de samfundsstuderende.

'Demokrati' er ikke let sådan at eksportere til lande, som ikke har prøvet det før. Man kan ikke 'indpode' demokrati i en stat, hvor der ikke findes et stærkt fundament herfor, anfører forfatterne. Demokrati er en efterstræbelsesværdig regeringsform for fredselskere. Demokratierne går ganske enkelt ikke i krig med hinanden, hedder det. Der gøres også opmærksom på, at de vestlige lande udvikle-

de velfungerende statsapparater, inden de udvidede stemmeretten, altså inden de borgerlige revolutioner i midten af 1800-tallet. Sådan er det ikke gået i udviklingslandene, her har *retsstaten* aldrig slået igennem. Det munder ud i en konstatering af, at frie valg ikke er meget værd uden en retsstat. Denne bog er værd at fordybe sig i, selv om en del læsere vil nikke genkendende til meget af stoffet. Det sættes imidlertid ind i en ramme, der giver stof til eftertanke.

Beåndet samtale om demokratiske værdier, Danmark i verden - og meget andet

Michael Bremerskov & Per Stig Møller: *Samtale fremmer forståelsen – En mailkorrespondance om verden her og nu*, 176 sider, Gyldendal

Blandt det danske udenrigsministeriums mange medarbejdere hører cand. mag. Michael Bremerskov utvivlsomt til mere tænksomme og indsigtfulde. Med historie og østeuropakundskab (læs: (bl.a.) russisk) som sine universitetsfag har han haft en god ballast til at indgå i, hvad man roligt kan kalde en "oplyst dialog" med dr. phil. Per Stig Møller, hans daværende chef som udenrigsminister. Titlen på bogen gengiver et gammelt fyndord, men guderne skal vide, at det i mange tilfælde ikke reducerer uenigheden mellem to parter. Møller og Bremerskov er dog politisk-ideologisk meningsfæller, så her flyver ingen gnister – man udveksler åndrigheder! Bogen hæver sig over andre 'samtalebøger' ved at udspørgeren, specialkonsulent Bremerskov selv er særdeles belæst og velbevandret i historie og moderne politik. Hans samtalepartner, mangeårig udenrigsminister og nuværende kulturminister Møller på sin side er leveringsdygtig i store portioner samfundsbeskrivelse og tilhørende skønlitteratur, så det er en sand fornøjelse at være læser. Lyt f.eks., til Bremerskov, når han lige fortæller, at 'Europa' i oldtiden, ligesom var halvdelen af verden, mens den anden halvdel var Asien, og at navnet 'Europa' i den sene oldtid og middelalderen helt forsvandt til fordel for 'kristenheden'. Først i 1400-1500-tallet blev Europa brugt på en mere generel betegnelse for vor verdensdel af i dag. Eller til Per Stig Møller, når han konstaterer, at rationalismen er på tilbagetog bl.a. fordi 'de rullende billeder' (han hentyder til tv) appellerer til følelserne, mens den trykte appellerer til forstanden. Det var med billige bøger og aviser, at den borgerlige offentlighed og demokratiet holdt sit indtog, mens radio og tv har medvirket til opkomsten af noget han kalder 'stemningsdemokratiet'. Møller konstaterer, at den arabiske befolkning generelt ekspanderer, mens den europæiske stagnerer. Lige som europæerne i sin tid udvandrede til oversøiske territorier (der blev til de større magters kolonier), så er arabere og muslimer søgt ud. Han mener, at vi (europæere) siden 2. Verdenskrig har "haft travlt med at nedgøre de europæiske værdier". Han beklager, at det under de såkaldte *Durban II-forhandlinger*, som i 2009 fandt sted i Geneve, end ikke lykkedes at samle hele EU på helt centrale værdispørgsmål (om ytringsfrihed og religion, red.). Dog fik man ved hjælp af 22 EU-lande forhindret de angreb, IOC (Den Islamiske Konferenceorganisation) satte ind mod ytringsfriheden.. Vi véd alle, at denne værdikamp fortsætter både i FN's Menneskerettighedsråd og Generalforsamling.

FNF
forbundet
Danish United Nations Association

Fordi vi tror på et globalt ansvar

**Er du det ikke allerede, så husk, du kan blive medlem
og støtte vores arbejde**

Læs mere på <http://www.fnforbundet.dk/bliv-medlem>